

Samstarv millum Føroyar og Grønland

– Vit hava tí alla orsök til at fegnast í dag og skulu takka Elin Neshamar almikið fyri tað bragd, sum hon hevur útint, sigur Zakarias Wang um avrikið hjá Elini Neshamar við grønlandsk-føroysku orðabókini, sum varð lögð fram friggjadagin

Dagurin 21. februar 2020 fer at gerast ein minniligur dagur fyri føroyingar og grønlandingar.

Orsøkin er, at henda dag varð grønlandsk-føroyska orðabókin lögð fram í Grønlandingshúsum í Tórshavn.

Tað er eyðsæð, at samvinna millum grønlandingar og føroyingar er báðum fólkunum til lukku lagað. Vit eru jú ikki nógv, men saman eru vit næstan 110.000. Grøn-

landsk málið verður tosað heilt yvir til Ruslands, so betri vit klára okkum, størri verður áhugin hjá hesum ættfólkum at taka upp samstarv við okkum.

Tíverri hevur útlendsk upplegging forðað fyri munadyggari samvinnu okkara millum. Fá av okkum hava lært okkum grønlandskt, og fá í Grønlandi hava lært seg føroyskt.

Men undantøk eru.

Ein av hesum undantøk-

um er Elin Neshamar. Hon hevur føroysk foreldur, sum fluttu til Grønlands tá hon var smágenta. Foreldrini tosaðu føroyskt við børnini, so tey lærdu sítt móðurmál fra barnsbeini. Samstundis spældu tey við grønlandsku børnini og lærdu at tosa grønlandskt eins væl sum føroyskt. Í skúlanum var hon saman við grønlandsku børnunum og tey roknaðu hana sum ein av sínum egnum. Tilkomin fór hon á grøn-

landsk universitetið, sum eitur ilisimatusarfik (tað stað ið til ber at læra), og har fekk hon prógv í grønlandskum við frálíkum úrsliti. Nú er hon komin til Føroya, og her vendi Jonhard Mikkel sen sær til hennara og spurdi, um hon kundi gera orðabøkur, so tað bar til at samskipta beinleiðis millum grønlandskt og føroyskt. Tibetur vísti tað seg, at føroyska vinnulívið hevur tær gávur at síggja hvat ið veru-

liga hevur týðning, og ein av hesum fyrirøkum, JFK, átók sær at bera mesta kostnaðin av hesi verkætlan.

Nú er fyrsta stóra stigið tikið, og nú ber til hjá føroyingum at síggja hvat ið grønlandsku orðini merkja. Næsta stigið er, at grønlandingar sleppa at síggja, hvat ið føroysku orðini týða, og hetta verður í tí føroysku-grønlandsku orðabókini, sum Elin Neshamar er farin undir.

Fyri føroyska málið er hetta ein stórhending. Afturat teimum orðabókum, sum vit longu hava atkomulig fullkomuliga ókeypis á netinum kunnu vit nú sprota okkum til kunnleika um grønlandskt. Fyri grønlandingar er hetta eisini ein stórir dagur. Frammanundan hava teir bert orðabøkur til og frá donskum og enskum, men nú er grønlandskt eitt av teimum fáum av heimsins málum, sum hava orðabøkur til og frá trimum øðrum málum. Fyri grønlandskt er hetta eitt satt riddaraslag!

Nú ræður um at bæði føroyingar og grønlandingar fara at nýta teir móguleikar, sum nú eru komnir, til at fáa fleiri av okkara landsmonnum at læra málini hjá hvørjum øðrum. Tað er tí umráðandi, at teir føroyingar, sum eru í Grønlandi, gera eins og foreldrini hjá Elin og síggja til at børnini bæði tala føroyskt heima, eins og tey spæla við grønlandsku børnini og ganga í skúla

saman við teimum. So fáa tey tann ríka grønlandsk mentanararvin at kenna og kunnu tosa við landsmenn í Canada, Alaska og Russlandi. Somuleiðis er tað týðningarmikið, at grønlandingar, sum eru her í Føroyum, leggja dent á at børnini læra grønlandskt umframt føroyskt. Tað er øll orsök til at vit miðvíst síggja til, at hesi børn læra grønlandskt saman við javnlíkum sínum gjøgnum skúlaárin. Tá fara vit heilt skjótt at fáa eitt valalið av tvímælingum, ið kunnu samstarva á øllum økjum fyri at menna bæði Grønland og Føroyar.

At hetta samstarv hevur alstóran týðning á vinnuøkinum er eyðsæð.

Einki er harumframt at ivast í, at tað eisini er umráðandi við samstarvi millum tey við hægri útbúgving.

Eitt nú hevði tað verið umráðandi at sett á stovn eitt professarastarv í grønlandskum við okkara fróðskaparsetur, eins og tað hevði verið natúrligt at fingið eitt professarastarv í føroyskum á ilisimatusarfik. Royndir vísa, at slík stórv hava alstóran týðning fyri menningina hjá einum máli.

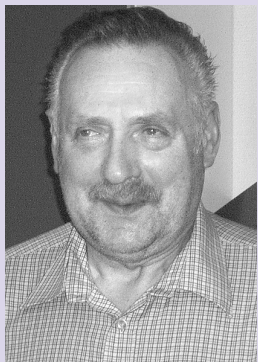
Vit hava tí alla orsök til at fegnast í dag og skulu takka Elin Neshamar almikið fyri tað bragd, sum hon hevur útint.

Zakarias Wang

ANDLÁT

Helgi Johansen, ættaður úr Miðvági, búsitandi í Haldórsvík, andaðist leygardagin 22. februar á Landssjúkrahúsinum, 78 ára gamal.

Sjúrður Sivertsen, Tórshavn, andaðist á Landssjúkrahúsinum friggjadagin 21. februar 79 ára gamal.

Havstein Ellingsgaard, ættaður av Eiði, búsitandi í Runavík, andaðist á Eysturoyar ellis- og røktarheimi, 20. februar, 93 ára gamal.

Sigurd Nybo, Hósvík, andaðist á Mørkini mánadagin 17. februar, 94 ára gamal.

Sólgerð á Rógvi Jacobsen, Vestmanna, andaðist mánadagin 17. februar, 84 ára gomul

Erling Joensen, Elduvík, andaðist sunnudagin 16. februar, 68 ára gamal. Jarðarferðin verður lýst seinni.

Sigurd Bjarni Fuglø Magnussen, ættaður úr Vági, andaðist leygardagin 15. februar, 71 ára gamal. Farið verður úr

Paula Kristina Dam Hansen, fødd Dam, úr Sumba, vanlig nevnd Paula í Billhúsi andaðist friggjadagin, 103 ára gomul.

Anna Thomsen, Klaksvík, ættað úr Hvannasundi, andaðist á Klaksvíkar sjúkrahúsi, friggjadagin 14. februar, 92 ára gomul. Jarðarferðin verður lýst seinni.

Rógvi Holm móttækur fyrstadagsbrævbjálvar

Í ár eru liðin 125 ár síðan flogbóltur var uppfunnin sum ítróttargrein. Hon kom til Føroya miðskeiðis í 50-unum, tá Martin Holm, lærari á Føroya Læraraskúla, lærði sínar næmingar spælið. Í dag avdúkar sonur Martin, Rógvi Holm, frímerkini, sum Posta gevur út í samband við árið, saman forsetanum fyri CEV, Aleksandar Boričić, á torginum í SMS

Sjálvt um tað er amerikumaðurin, William G. Morgan, sum í 1895 uppfann spælið Mintonette, sum seinni gjørdist til Volleyball, so kenna føroyingar ivaleyst meira til mannin, sum fekk ítróttargreinina til Føroya.

Tað hendi miðskeiðis í 50-unum, tá Martin Holm, ið var lærari á Føroya Læraraskúla, til ein ítróttartíma kom við einum lögnum bólti og einum neti, sum hann setti upp. Tá kendi eingin spæli í Føroyum.

Væl hevur ligið fyri hjá Martini Holm at læra frá sær, tí tá ungu lærararnir fóru út um landið at arbeiða, tóku teir spælið við sær, og soleiðis gjørdust skúlnir tá ein miðdepil í menningini

Rógvi og konan Ellen Holm

av føroyskum flogbólti.

Tað eru teir eisini í dag, nú tó við nýggja átakingum, Flogbørn, sum er serligt flogbóltsspæl fyri yngstu børnini, og sum verður spælt bæði í skúlunum og í feløgum.

Í dag telist flogbóltur millum tær heilt stóru ítróttargreinarnar her á landi.

Ítróttargreinin fekk egið sersamband í 1980, umleið 25 ár eftir, at Martin Holm hevði lagt lunnarnar undir hana, og sersambandið fekk altjóða viðurkenning bein-anvegin.

Tí luttekur føroyskur flogbóltur í altjóða høpi á jøvnum fæti við onnur lond.

Sonurin og abbadøtrar fáa fyrstadagsbrævbjálva

Í samband við 125 ára dagin fyri, at flogbóltur var uppfunnin, hevur Posta gjørt av at geva út tvey frímerki.

Tað hendir í dag klokkan 16,30 í SMS og í hesum sambandi verður skipað fyri stórum tiltaki á torginum í SMS, sum byrjar við, at børn fara at spæla flogbólt, og sum endar við, at frímerkini vera avdúka.

Martin Holm er ikki longur ímillum okkum, men hvat er tá meira natúrligt enn at fáa son Martin, Rógva Holm, sum sjálvur hevur verið iðin reiðmaður, at vera við til avdúkingina.

Umframt Rógva Holm, verður eisini Aleksandar Boričić, serbiski forsetin í evropeiska

flogbóltssambandinum, CEV, við til avdúkingina.

Sjálvt um Rógvi Holm er komin nakað til árs, og ikki iðkar ítrótt á sama hátt sum fyrr, so merkir tað ikki, at hann hevur mist áhugan fyri ítrótti.

Tað sást millum annað nú steypafinalurnar vóru á skrání um vikuskifti. Tá var Rógvi Holm millum áskoðararnar, og tað er tað ein orsök til.

Hann eigur triggjar abbadøtur, sum allar spæla við Sí-Tóta, Turið og Ellen -, og um vikuskiftið upplivdi hann at síggja tvær teirra gerast steypavinnarar við besta liði hjá sörvingum.

Ti er framvegis sterk bond millum familjuna, sum kom við flogbóltinum til Føroya, og ítróttargreinina.

Tiltakið á torginum í SMS byrjar í dag klokkan 14.30, tá børn fara at kappast. Tað gera tey fram til klokkan 16.30, tá tiltakið í samband við frímerkjaavdúkingina byrjar.

Stroymt verður frá tiltakinum. Stroymingin byrjar klokkan 16.00.